

**Ajankohtaista liikennejärjestelmäsuunnittelusta –
Liikennevirasto kaupunkiseutujen
liikennejärjestelmätyössä**

Mervi Karhula

Liikenteen VISIO 2030+

Kilpailukykyä ja hyvinvointia vastuullisella liikenteellä

Valtioneuvoston liikennepoliittinen selonteko eduskunnalle

Liikennejärjestelmän palvelutaso perustuu **asiakkaiden tarpeisiin**, maan eri osien vahvuuksia tukien. Elinkeinoelämällä on edellytykset globaalisti kilpailukykyiseen toimintaan ja Suomen logistisella tehokkuudella on kompensoitu maantieteellistä asemaamme.

Jokaisella kansalaisella on mahdollisuus **toimivaan arkeen**. Elinympäristö ja liikennepalvelut toimivat niin, että liikkuminen on turvallista, helppoa ja kestävää.

Liikennejärjestelmä on **toimintavarma ja ennakoitava**.

Kokonaisvaltainen yhteiskunnallinen ajattelu ja taloudellinen ohjaus varmistava, että kasvun kestävyys taataan, liikenteen haitat minimoidaan ja resurssit käytetään tehokkaasti.

Käyttäjillä on saatavilla erilaisiin liikkumistarpeisiin **vaihtoehtoja** ja edellytykset tehdä vastuullisia valintoja. Elinympäristön viihtyisyys ja puhtaus luovat hyvinvointia.

Mitä uusi liikennepolitiikka on?

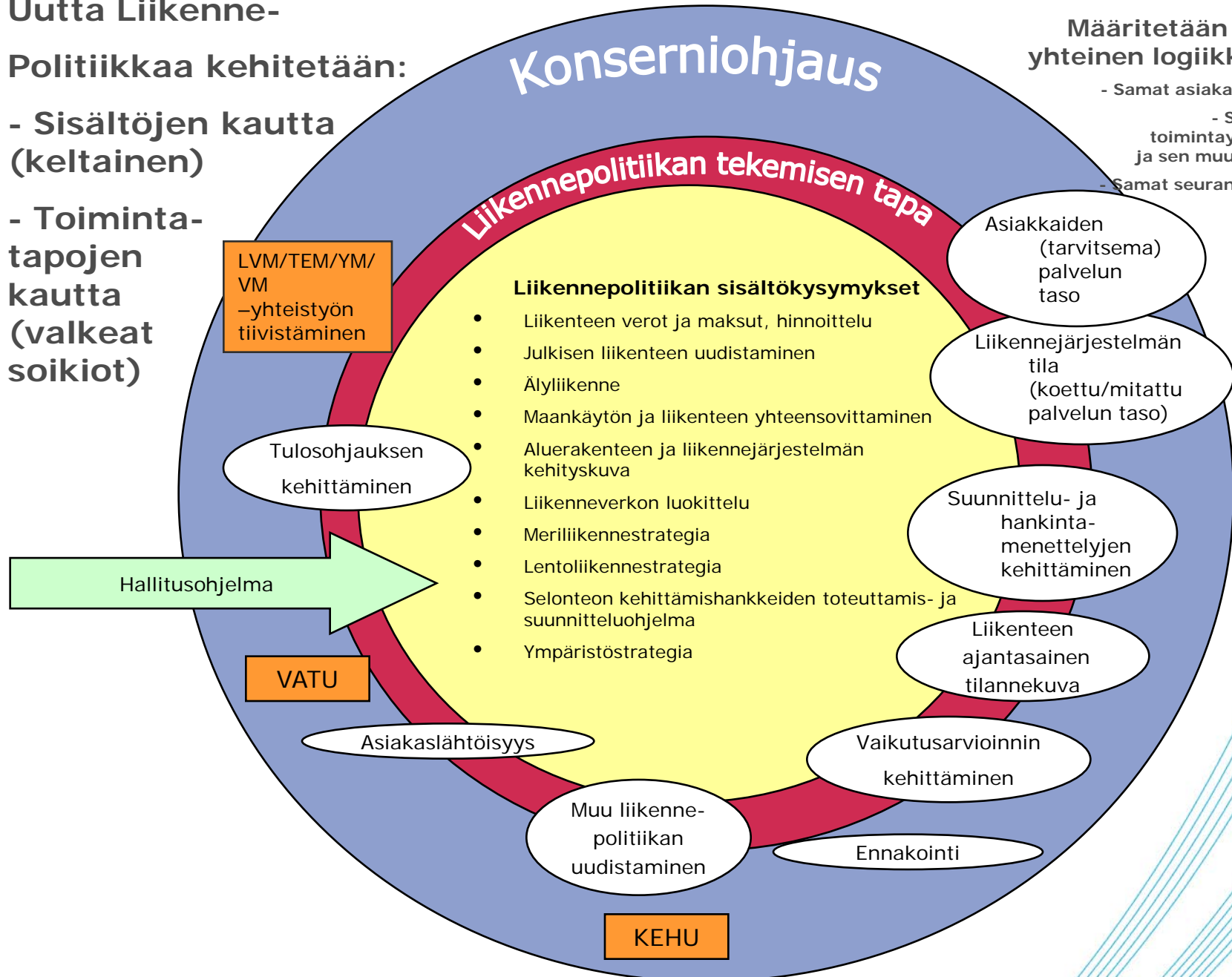
- Tausta...
  - Kansallinen älyliikenteen strategia 2009
  - Liikennerevoluutio 2010-2011
  - Hallitusohjelma 2011
  - Liikennepoliittinen selonteko 2012
- Liikennepolitiikka osa muuta yhteiskuntapolitiikkaa
- Palvelutasoon perustuva päätöksenteko
  - Käyttäjä- ja asiakaslähtöisyyden kehittäminen
- Monipuolinen keinovalikoima
  - Liikennejärjestelmän tehokas käyttö
  - Vaikutusten tunnistaminen -> tehokkaimpien keinojen valinta
  - Taloudellinen ohjaus
- Kasvu- ja liiketoimintamahdollisuuksien edistäminen
- Vastuullisuus
  - Yhteiskunnan resurssien fiksu käyttö
  - Yhteinen ympäristövastuu
  - Jokaisella vastuu omasta käyttäytymisestään osana liikennejärjestelmää
- Yhteistyö ja avoin vuorovaikutus
- Ennakkovaikuttaminen

Uutta Liikenne-

Politiikkaa kehitetään:

- Sisältöjen kautta
(keltainen)

- Toiminta-
tapojen
kautta
(valkeat
soikiot)

Määritetään fokus ja yhteinen logiikka, mm.:

- Samat asiakasmäärittelyt
- Sama käsitys toimintaympäristöstä ja sen muutosajureista
- Samat seurannan kohteet

Liikennejärjestelmän tekemisen ABC

A. Priorisointi, priorisointi ja priorisointi

Selonteko ja jatkoselvitykset linjaavat –

esim. lentoliikenne, meriliikenne, joukkoliikenne

Aluerakenteen ja liikennejärjestelmän kehityskuva

Liikennejärjestelmätyössä sovitaan tavoitteista ja sitoudutaan niihin

Matkojen ja kuljetusten palvelutasojen määrittely

B. Suunnittelu ja yhteistyö keskiössä

Maankäyttöä ja liikennettä suunnitellaan yhteistyöllä

Monipuolinen esisuunnittelu ja enemmän vaihtoehtoja

Huomio tavoiteasetantaan ja suunnittelun lähtökohtiin

Vuoropuhelu, eri toimijoiden suunnitteluprosessien yhtäaikaisuus

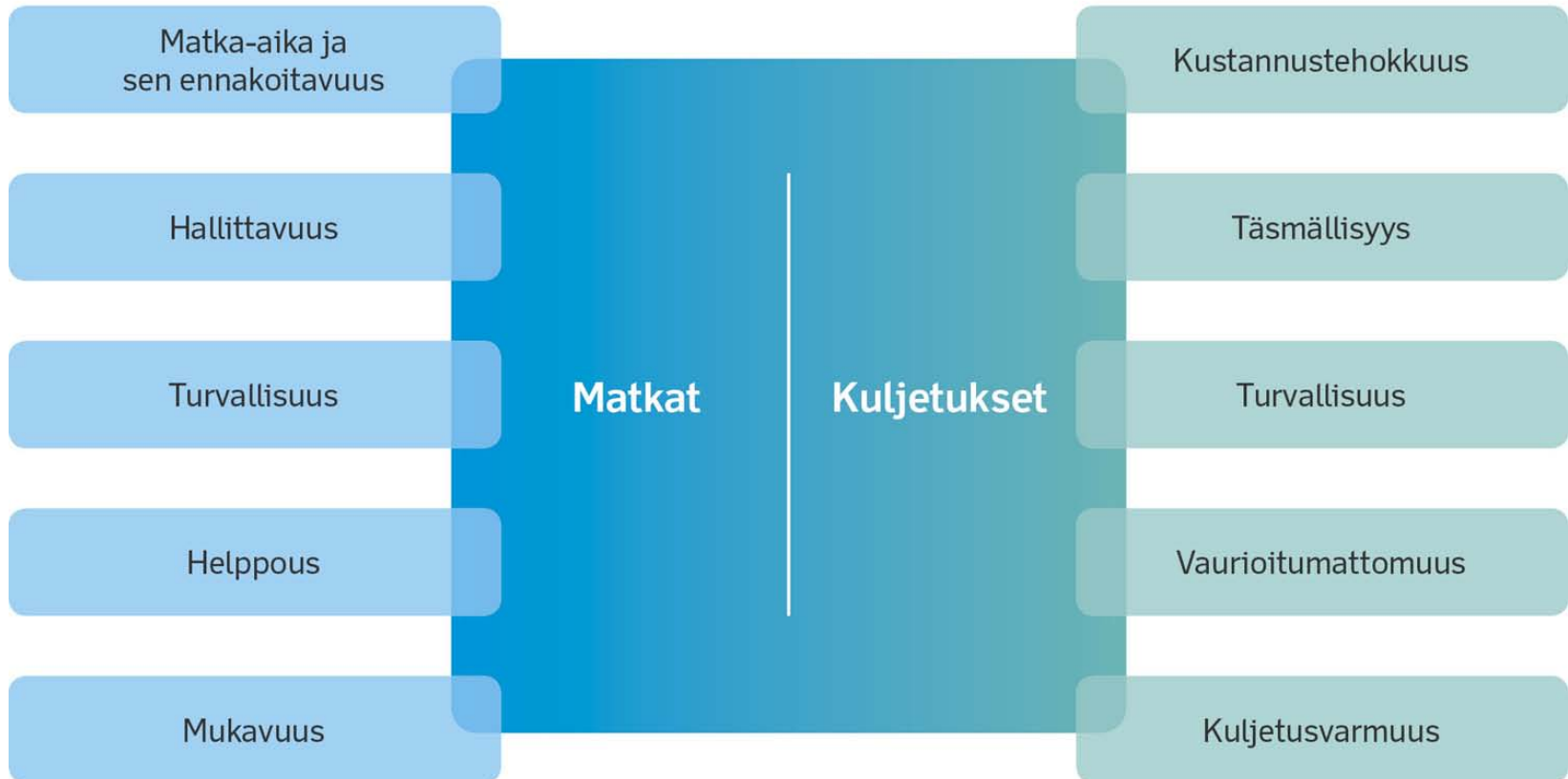
C. Uudet toteuttamismallit

Joukkoliikenteen järjestäminen

Yhteisrahoitus lisääntyy

Erilaisia toteutusmalleja

Matkojen ja kuljetusten keskeiset palvelutasotekijät

Uudistuva liikenneratkaisujen ja -väylien suunnittelu

LIIKENNEJÄRJESTELMÄ-SUUNNITTELU

Aiesopimus

Esisuunnittelu

Toimijoina:

Maakuntaliitto, kunnat,
Elyt, Liikennevirasto

VÄYLIEN SUUNNITTELU

Elyt ja Liikennevirasto laativat, Liikennevirasto hyväksyy

Yleissuunnittelu

Laaja vuoropuhelu
sidosryhmien kanssa

Tie-/rata-/vesiväylien suunnittelu

Rakennussuunnittelu

————— Vuoropuhelu asianosaistasolla —————

Yleiskaavoitus

Kunta laatii ja hyväksyy

Asemakaavoitus

Kunta laatii ja hyväksyy

MAAKUNTAKAAVOITUS

Maakunnan liitto laatii,
Ympäristöministeriö
vahvistaa

MAANKÄYTÖN SUUNNITTELU

Suunnittelun
kesto

1–2 vuotta

2–3 vuotta

2–3 vuotta

1–2 vuotta

Esisuunnittelusta rakentamiseen noin 6–10 vuotta, jos päätökset saadaan ilman viiveitä.

•

Liikennehankkeet hallituskaudella 2012– 2015

- Hallituskaudella 2012–2015 aloitetaan 18 uutta hanketta, joiden kustannukset noin **1,0 Mrd. €**
- Lisäksi E18 Hamina - Vaalimaa hankkeen toteutukseen Suomi on sitoutunut jo aikaisemmin.
- Ohjelmaan sisältyy myös suunnitteluhankkeena Luumäki-Imatra kaksoisraide ja yhteyden parantaminen Imatralta Venäjän rajalle.

PÄÄVÄYLIEN PARANTAMINEN

1. E18 Hamina-Vaalimaa
2. E18 Vaalimaan rekkaliikenteen odotusalue
3. Vt 3 Tampere-Vaasa (Laihian kohta)
4. Vt 5 Mikkelin kohta
5. Vt 6 Taavetti-Lappeenranta
6. Vt 8 Turku-Pori (Raisio-Nousiainen)
7. Pääratojen routa- ja pehmeikköalueiden korjaukset *
8. Riihimäen kolmioraide
9. Ylivieska-lisalmi-Kontiomäki ratayhteyden parantaminen (sähköistys)
10. Rauman meriväylä

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNEJÄRJESTELMÄ

11. Mt 101 Kehä I:n parantaminen
12. Helsinki-Riihimäki -rataosan kapasiteetin lisääminen
13. E18 Kehä III:n kehittäminen

MUUN PÄÄTUESTÖN JA RATAVERKON PARANTAMINEN

14. Raakapuuterminaalit *
15. Vt 22 Oulu-Kaajaani

KAUPUNKISEUTUJEN HANKKEET

16. Vt 4 Rovaniemen kohta
17. MAL-hankekokonaisuudet (Helsinki, Turku, Tampere, Oulu)

LIIKENTEENOHJAUKSEN INVESTOINNIT

18. Tie-, meri- ja rautatieliikenteen ohjauksjärjestelmien uusiminen **
19. Helsingin ratapihan toiminnallisuuden parantaminen

MUUT KOHTEET

20. Kaivosyhteyksien kehittäminen ja elinkeinopoliittisesti tärkeät hankkeet, päätetään erikseen
21. Luumäki-Imatra kaksoisraide ja yhteyden parantaminen Imatralta Venäjän rajalle, suunnittelu

* useita kohteita eri puolella Suomea

** valtakunnalliset järjestelmät

Selonteon suunnittelua ohjaava ohjelma 2016–2022

Vuosina 2016–2022 sitoudutaan kolmen kärkihankkeen toteutukseen (1 300 M€)

- Pisara-rata, Helsinki (750 M€)
- Helsinki-Riihimäki rataosan kapasiteetin lisääminen, 2.vaihe (200 M€)
- Imatra-Luumäki kaksoisraide ja yhteyden parantaminen Imatralta Venäjän rajalle (380 M€)

Muiden kohteiden osalta vuosien 2016–2022 listaus on luonteeltaan suunnitteluohjelma (2 200 M€)

- Kuvataan liikenneverkon kehittämistä edellyttävät tärkeimmät kohteet.
- Näiden kohteiden suunnitelmavalmiutta edistetään ja jatkosuunnittelussa arvioidaan vaihtoehtoisia ratkaisuja ja monipuolisten keinojen hyödyntämistä.
- Useissa kohteissa keskitytään vain keskeisimpiin toimiin, jolloin rahoitusta voidaan jakaa useammalle kohteelle ja saadaan vaikuttavuutta laajemmalla alueella.
- Ohjelman luonne mahdollistaa myös nopean reagoinnin esimerkiksi uusiin elinkeinopoliittisesti tärkeisiin hankkeisiin ja uusiin painotuksiin.
- Käytännössä kohteiden toteuttaminen ajoittuu pääosin vuodesta 2018 eteenpäin.

Selonteon suunnitteluohjelma 2016-2022

Keskeisten pääväylien (tie, rata, vesi) parantaminen

Helsingin seudun liikennejärjestelmä

Muun päätiestön ja rataverkon parantaminen

Muiden kaupunkiseutujen hankkeet

Liikenteen ohjauksen investoinnit

- Kaikkien kohteiden jatkosuunnittelussa arvioidaan hankkeiden sisältöä, vaihtoehtoisia ratkaisuja ja monipuolisten keinojen hyödyntämistä vaikutusarviontien avulla
- Liikenneviraston työryhmä työstää parhaillaan kohteiden jatkosuunnittelua – tavoitteena on tuottaa liikennehankkeista parempaa tietoa päätöksenteon pohjaksi seuraavaa hallitusohjelmaa varten
- Selonteko edellyttää päätiehankeiden uudelleenarviointia seuraavilla yhteysväleillä:
  - vt 3 Tampere-Vaasa, vt 5 Mikkeli-Juva, vt 4 Jyväskylä-Oulu, vt 4 Oulu-Kemi, vt 8 Turku-Pori, vt 9 Tampere-Orivesi, vt 12 Lahden eteläinen kehätie, vt 12 Lahti-Kouvola

Liikennejärjestelmätyö kaupunkiseuduilla – mikä on muuttunut? mitä haasteita?

- Maankäyttöä, asumista ja liikennettä suunnitellaan ja toteutetaan entistä tiiviimmässä yhteistyössä yhteen
- Joukkoliikenne lainsäädäntö edellyttää uusia toimintamalleja ja ratkaisuja
  - Palvelutaso, järjestämistavat, lippu- ja maksujärjestelmät, matkusta informaatio
- Liikenteen hallinnan keinot ja mahdollisuudet - mitä yhteistyöllä saadaan enemmän aikaan?
- Liikennejärjestelmän tilan seuranta ja ennakointi – monipuolista tietoa suunnittelun ja päätöksenteon tueksi
- Liikennejärjestelmätyö on eri tahojen jatkuvaa yhteistyötä, jolla on yhteisteisesti sovitut tehtävät, pelisäännöt ja toimintamallit